

[21]

Curriculum

El currículum, eina de comunicació en el
procés de cerca de feina

QUÈ ÉS UN CURRÍCULUM?

En termes generals, un currículum és un document en el qual **es descriuen, de manera organitzada, les dades personals i els mèrits acadèmics i professionals que tenen valor per tal de sol·licitar un lloc de treball**, una beca, un premi, una borsa d'estudis, de viatge, etc.

Així doncs, encara que majoritàriament s'associa el currículum amb la sol·licitud de feina, hi ha també altres àmbits, sobretot acadèmics, en els quals és necessària la presentació del currículum del candidat; per exemple, per optar a una beca de recerca, d'ampliació d'estudis...; per demanar una ajuda per a la publicació d'algun treball; per presentar una comunicació o ponència en un congrés, etc.

Amb tot, sigui quina sigui la finalitat, el currículum sempre és una font d'informació sobre un mateix. Si es fa un repàs a l'etimologia del mot, es comprova que el terme currículum es manlleva de l'expressió llatina *curriculum vitae*, que significa textualment "carrera de la vida".

Ampliació de continguts

De fet, avui dia és habitual l'ús indistint d'ambdues formes: currículum o *curriculum vitae*. El primer és el terme normalitzat (tant en català com en castellà), el plural del qual es fa com el de qualsevol altra paraula catalana o castellana de característiques similars: **currículums**. L'altra forma és l'expressió llatina ***curriculum vitae***, que cal escriure amb lletra cursiva (o entre cometes, si l'escrivim a mà), sense accent i que, seguint la gramàtica llatina, fa el plural amb la forma ***curricula***.

Així doncs, el currículum és una mena de **targeta de presentació** que representa el seu autor. És el primer contacte, formal i escrit, que com a candidat es té amb l'empresa o institució a la qual és presentat. En aquest sentit, no és estrany que la majoria de manuals o empreses que ofereixen indicacions per confeccionar un currículum de qualitat, associïn, en certa manera, el currículum amb una **campanya publicitària**.

I és que cal ser conscients que l'objectiu comunicatiu que persegueix un currículum és el de **promocionar** l'autor i desenvolupar la seva carrera professional, tant si del que es tracta és de demostrar les seves capacitats investigadores per obtenir una beca de recerca, com si es pretén aconseguir un lloc de treball. Es pot imaginar, doncs, que el currículum és l'**aparador** per mitjà del qual es promocionarà un producte que es coneix o que s'ha de conèixer molt bé, com és la pròpia persona. Pot ser ben útil, doncs, en el procés d'elaboració del currículum, adoptar les estratègies de màrqueting

com a teló de fons i fer-lo amb la idea d'estar fent un anunci d'un producte de primera qualitat.

Ampliació de continguts

Les campanyes publicitàries es conceben a partir d'un rigorós **coneixement** del producte, d'uns **objectius** de mercat molt concrets i d'una gran **confiança** amb les capacitats d'aquest producte. Per això, el seu disseny és fruit d'una estudiada estratègia de màrqueting per tal d'oferir una **imatge completa i positiva** del producte.

Si la campanya, a més de destacar avantatges i utilitats del producte segons uns objectius ben definits de la imatge que es vol donar (moderna, tradicional, agosarada, etc.), és original, queda garantida l'atenció del possible usuari/client.

El currículum, essent la primera imatge que hom envia per tal de fer-se conèixer i avaluar, s'ha de poder controlar i modelar per obtenir-ne resultats satisfactoris.

LA FINALITAT DEL CURRÍCULUM

El currículum, en tant que acte comunicatiu, és un document que s'elabora amb una finalitat molt clara, una intencionalitat que convé tenir ben present ja que és clau per a l'èxit final del text. Es pot dir que la finalitat que persegueix tot currículum és triple: **informar** sobre el candidat, **persuadir** el seleccionador i **incitar** a l'acció, és a dir, aconseguir una cita personal.

Certament, la majoria de professionals en l'àmbit de l'orientació laboral es posen d'acord a afirmar que l'objectiu bàsic d'un currículum és **aconseguir una entrevista**, en el transcurs de la qual ja s'intentarà convèncer l'entrevistador i aconseguir el lloc de treball (beca, premi...) al qual s'opta.

D'aquesta manera, tot currículum ha de respondre a l'esquema AIDA: Atenció + Interès + Desig + Acció. El currículum ha d'estar pensat per tal de cridar l'atenció de qui l'ha de llegir, despertar-li suficient interès com per llegir-lo, suscitar-li el desig de conèixer el candidat i incitar a l'acció o negociació, és a dir, aconseguir l'entrevista.

Si aquesta és la finalitat, el **currículum perfecte** serà aquell que condueixi directament al despatx dels professionals amb els quals es vol ser entrevistat. Així doncs, el millor currículum no n'és un de concret perquè no hi ha un mètode correcte de redactar-lo. La correcció vindrà de la seva **versatilitat**, és a dir, d'adaptar-lo i fer-lo útil per a cada ocasió. Es pot disposar de diversos currículums perfectes, cadascun dissenyat atenent un determinat objectiu professional, personalitzat segons l'oferta laboral.

Exemple

Aquí teniu dos exemples d'un currículum d'una mateixa persona. Mentre que el primer respon a una estructura més clàssica, el segon està més enfocat a mostrar resultats d'una manera més directa; és més funcional.

[1]

CURRÍCULUM
ANA MARÍA JALÓN PEREIRA

Nacida: 2 de marzo de 1966 en Mahadahonda (Madrid)

Dirección: Avda. de España, 46
Mahadahonda
28136 Madrid
(91) 638 12 10

Objetivo profesional: Puesto de producción de televisión.

Formación: 1987-1988: Licenciatura en Imagen, Facultad de Ciencias de la Información, UCM.
1987: Título de Operador de Tercera Clase, Instituto de Fomento de las Ciencias Cinematográficas.
1984-1986: Magisterio en la Escuela Universitaria "Juan Bosco", Universidad Complutense de Madrid, Madrid.

Experiencia: 1988: Elaboración de gráficos para televisión, distribución de equipos, en la UCM, Facultad de Ciencias de la Información.
1988: Grupo de Audio para la película de fin de curso de la Facultad de Ciencias de la Información, UCM.
1987: Producción de televisión escolar, presentada al público.
1986: Trabajo no remunerado para la emisora de radio de circuito cerrado, RADIO UNIVERSITAS, de la UCM.

Aptitudes específicas: Experiencia con equipos de vídeo, incluyendo cámaras de estudio, mesas de mezclas y máquinas de diapositivas. Experiencia con consolas de audio, equipos móviles, revox y 350 grabadoras.
Experiencia con cámaras súper 8 mm, visores y editores.

[2]

CURRICULUM VITAE

ANA MARÍA JALÓN PEREIRA
Avda. de España, 46
Mahadahonda
28136 Madrid
(91) 638 1210

TELEVISIÓN: Producción y dirección de las siguientes producciones de vídeo: "El arte del batik", "El sueño imposible", "El proceso creativo" y "La conservación de la fauna".

Organización en: guión, selección del audio y las localizaciones; decorados, diseño de luces y dirección del personal; confección de diapositivas y planificación de los enfoques de cámara, ángulos y composición.

CINE: Producción y dirección de las siguientes películas: "Todo el mundo es una estrella" y "El amor es algo maravilloso". Dirección del trabajo de cámara, edición, cortes, iluminación y sonido. Diseño y producción de todos los gráficos.

RADIO: Producción de una cinta de demostración de efectos especiales, incluyendo eco, reverberación y distorsión del sonido. Desarrollo de un documental de 20 minutos: dirección de entrevistas, narración, edición y cortes y el proceso final de grabación.

APTITUDES ESPECÍFICAS:

Operador de: -TV cámaras de estudio, handi-cams y mesas de producción.
-Cine varias cámaras súper 8, visores, editoras y proyectores de 16 mm.

	-Radio consolas de audio, giradiscos, diferentes grabadoras y mezcladoras de audio, coordinación de programas.
FORMACIÓ:	
1988	Universidad Complutense de Madrid Licenciada en Ciencias de la Información, especialidad Imagen.
1987	Instituto de Fomento de las Ciencias Cinematográficas Título de Operador de Tercera Clase

El fet que al darrere de l'entrevista hi hagi l'opció d'aconseguir una feina fa que la primera vegada que hom s'enfronta a la redacció del currículum, se senti inseguretat a l'hora de seleccionar la informació o indecisió per la manera òptima de redactar i exposar les qualitats i experiències professionals pròpies. L'**equilibri** serà un principi essencial: cal refusar un simplisme excessiu, però també un excés de vanaglòria.

A més, convé tenir present que un currículum no és una biografia, sinó que s'ha de concebre com un **projecte de futur**. Cal que es canviï l'enfocament inicial i traslladar-lo del passat al futur, és a dir, partir de la reflexió sobre què es vol fer, més que no pas d'intentar recordar tot el que es va fer des d'un any fins a un altre. El problema de molts currículums és que no s'enfoquen cap a un **objectiu professional definit**, sinó que simplement enumeren les capacitats o els èxits assolits.

Ampliació de continguts

No s'ha de confondre el fet de fer un currículum com el mer emplenament de dates i dades. Aquella valoració popular en què qualsevol experiència és bona perquè "tot és currículum" pot esdevenir un factor desorientador. Així, si s'omple el currículum d'un nombre infinit de feines, feines eventuais i esporàdiques, etc., es corre el risc que no sàpiguin exactament on es desenvoluparien millor les habilitats exposades o que acabin avisant el candidat per a una vacant que no li interessa. Cal fer una valoració crítica de la rellevància de cada feina.

Per tal d'elaborar un currículum eficaç cal un procés de descoberta i definició dels objectius i aspiracions professionals.

EL MERCAT LABORAL ACTUAL I EL PROCÉS DE RECERCA DE FEINA

Vivim en un món de canvis ràpids i constants. Els conceptes tradicionals de feina i vida laboral evidentment no s'escapen d'aquesta evolució i així, darrerament s'ha presenciat una transformació d'aquests conceptes. D'una banda, l'economia i els seus fluxos i canvis constants obliga a reorientar contínuament les aspiracions professionals per adaptar-se a les noves oportunitats. De l'altra, la idea de **conjuguar valors professionals i personals** a l'hora d'escollir un lloc de treball és cada vegada més clara i necessària. Conceptes com la realització personal, l'autoexpressió, fer el que agrada i se sap fer, el benestar..., adquireixen importància.

Si la incertesa és la tònica que s'ha imposat, és fàcil adonar-se que els tòpics pel que fa a vida laboral i recerca de feina de les generacions anteriors ja no poden ser una referència fiable per poder aconseguir l'èxit desitjat. Fa molts anys, per exemple, el currículum com a eina de recerca de feina s'associava només a professionals com ara advocats, enginyers, economistes... Avui dia, el currículum és requerit a tots els treballadors, siguin especialitzats o no ho siguin.

Exemple

El mercat laboral actual es caracteritza, al costat dels avenços informàtics, per un augment tant de la petita i mitjana empresa com dels professionals liberals, els anomenats *free-lance*. Es desprèn, doncs, que entre les persones hi ha més esperit empresarial i, per tant, actualment es valora la capacitat d'**iniciativa**, el **dinamisme**, la **recursivitat** pel que fa a **promoció**, etc. Les qualitats de **lideratge** i **creativitat** tenen una importància destacable, tanta com la **inquietud** per l'**actualització** i posada al dia dels coneixements.

Així doncs, es mostra com un valor afegit la capacitat d'un mateix per promocionar-se i això demana un currículum diferent al tradicional. Ha de ser un **currículum versàtil** i adaptable als canvis, a les diferents circumstàncies; un currículum que mostri la creativitat i la capacitat d'**adaptació als nous reptes** del candidat. Una versatilitat en absoluta sintonia amb els anys actuals.

Atesa la importància, avui dia, dels valors personals en la selecció d'un lloc de treball, cal tenir en compte les habilitats i les característiques personals que els treballadors han de desenvolupar en una feina.

És per això que en l'inici de tot procés de recerca de feina cal situar-hi indefectiblement un procés previ d'**introspecció**, de **coneixement d'un mateix**, alhora que no es podrà perdre de vista l'obtenció de la màxima informació quant a tendències, exigències... del mercat laboral actual.

Ampliació de continguts

La majoria de les universitats catalanes disposen d'un servei d'orientació laboral, sovint en contacte amb empreses on poder fer pràctiques i, per tant, amb un

5
Argumenta és un projecte dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes (UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV, UOC i UVIC), que han dirigit els serveis lingüístics de la UAB i la UPC.

Els continguts d'Argumenta estan subjectes a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 de Creative Commons.

coneixement directe del mercat de treball, al qual us serà molt útil adreçar-vos en el vostre procés de recerca de feina.

Un bon autoconeixement permetrà acoblar millor el **perfil** d'un mateix a les demandes del mercat. Si s'estudien les característiques de personalitat, si es reconeixen aquells valors propis que diferencien de la resta, es tindrà més capacitat de decidir les condicions laborals o les empreses a les quals es pot optar.

L'elaboració del currículum ha de partir d'una reflexió sobre un mateix i sobre els propis objectius laborals. Cal valorar i reconèixer les destreses i les qualitats que es posen en joc cada dia, allò que s'ha assolit gràcies a aquestes habilitats, i quins són els propis **interessos** i les pròpies **motivacions**. Encara que directament no es reflecteixin en el currículum els interessos i les motivacions personals, ser-ne conscients farà que es dirigeixin els esforços cap a llocs de treball que puguin satisfer.

Només partint d'un balanç individual i professional, el currículum deixarà de ser una mera sol·licitud de feina per convertir-se en un vehicle que mení cap a la satisfacció personal.

EL RECEPTOR DETERMINA LA VALORACIÓ DEL CURRÍCULUM

Tot text és un acte comunicatiu que en bona mesura ve determinat per les interrelacions que s'han d'establir entre els diferents elements que el configuren, és a dir, entre l'emissor, el receptor, el missatge que cal transmetre, etc.

Si el coneixement aprofundit de l'emissor és un aspecte cabdal en l'elaboració del currículum, no és menys important el coneixement del **receptor** a qui es dirigeix el document. Així, de la mateixa manera que els currículums parlen de l'emissor que l'ha elaborat, els anuncis de l'oferta de treball també donen informació sobre a qui s'ha d'adreçar el currículum. Si no és així, o bé en els casos de presentació espontània de la candidatura, convé informar-se'n, ja que el currículum funcionarà millor quan es redacti amb una idea clara sobre a qui va dirigit: departament de personal, empresa externa de recursos humans, directament a algun cap o directiu, etc.

Ampliació de continguts

Hi ha diferents fonts a les quals es pot recórrer per obtenir informació sobre les empreses i els organismes als quals es pretén fer arribar un currículum.

Per una banda, hi ha els **col·legis i les associacions professionals**, que, a banda de poder oferir dades de possibles empreses i entitats, també informen de les activitats que aquestes desenvolupen.

Evidentment, es pot recórrer a fonts d'informació comunes com les **biblioteques**, sobretot les de facultats d'econòmiques o empresarials, les **publicacions oficials** i les **revistes o suplementos econòmics**.

També ofereixen informació les **cambres de comerç** o els **registres mercantils**; així com també és possible extreure dades dels **directoris de societats** (que inclouen

dades internes, com data de constitució, capital escripturat, càrrecs directius, etc.), dels **anuaris d'empreses** (que mostren l'evolució del sector), de **bases de dades** especialitzades (CAMERDATA, DATAEMP, EMPRES, etc.) o de les **guies comercials i professionals** (que mostren dades relacionades amb les empreses existents en diferents sectors, agrupades segons l'àmbit d'actuació —i, en alguns casos, fins i tot, establint-ne un rànquing—).

Cal pensar, a més, amb les expectatives que de manera inevitable té la persona que ha de valorar els currículums, determinades per les característiques del lloc que s'ha de cobrir. Així, aquestes expectatives seran diferents segons el lloc de treball al qual s'opta. El seleccionador no espera el mateix d'un currículum per optar a una vacant de tècnic de laboratori que per cobrir una plaça de periodista radiofònic.

El currículum, com qualsevol altre producte textual, és **contingut i forma**; això vol dir que tant el contingut —la informació directa que reflectim— com la forma com el disposem i seleccionem influeixen en qui valora el currículum. El seleccionador ha de fer-se una idea de la persona que vol valorar per mitjà del currículum.

Quant a **contingut**, si és molt breu, pot transmetre una imatge empobrida; però si és molt llarg, pot crear una sensació de confusió que farà abandonar-ne la lectura. S'ha de buscar, doncs, l'equilibri pel que fa a quina informació inclou i com s'estructurarà.

Quant a la importància de la forma, és fàcil adonar-se'n posant-se al lloc de qui ha de llegir i seleccionar els currículums. La **forma visual** és la **primera impressió** que es rep. Sovint la primera selecció respon a una lectura ràpida i crítica, centrada en els aspectes destacats. Si els resulta agradable, el pas a la següent fase serà la primera victòria del currículum.

En aquest sentit, el currículum ideal és aquell que aconsegueix sobresortir i que es llegeixi. Se li ha de donar, doncs, aquest aire especial que li confereixi la força suficient per superar l'anonimat genèric.

Ampliació de continguts

Els seleccionadors que s'enfronten a la valoració de desenes i desenes o centenars de currículums s'adonen que molts són desesperadament iguals, amb una disposició ordinària en què res no queda ressaltat ni destacat. És recomanable, doncs, cuidar aquesta impressió i fer que el primer impacte sigui agradable.

El currículum ha de ser atractiu per cridar l'atenció i l'interès de qui el rep, per enganxar-lo. Un currículum original parla de la **creativitat** de la persona que l'ha fet, aspecte molt valorat avui dia en qualsevol feina. Amb una relectura final del document, es pot analitzar la impressió que fa i buscar la manera d'incloure-hi algun detall original, alguna línia, algun ressaltat elegant en els títols, etc. Pensant, però, que la creativitat i l'**originalitat** que s'intentarà donar-li, s'haurà d'adequar al tipus de feina a la qual s'opta. I tenint cura, també, de no excedir-se en originalitat.

Exemple

Compareu, per exemple, la diferent manera com es presenten les dades personals. La dosi d'originalitat del segon exemple en permet una visió més agradable, tot i que la claredat informativa és la mateixa en ambdós casos.

[1]

Dades personals

Nom i cognoms: Maria Castro Verdaguer
Lloc i data de naixement: Cubelles, 14 de maig de 1980
Adreça: C. de la Indústria, núm. 25, 3r
08000 Cubelles

[2]

dades personals

Maria Castro Verdaguer Cubelles,
14 de maig de 1980
Carrer de la Indústria, 25, 3r
08000 Cubelles

En resum, en el procés d'elaboració del currículum caldrà tenir en compte que es comunica tant a través del contingut com de l'estil, és a dir, que hi ha dades que el seleccionador capta de manera indirecta. La manera com està estructurat i escrit reflecteix com es fan les coses, és un mirall de la personalitat i característiques individuals. Mentre que la presentació dibuixa la idiosincràsia de la persona; el lèxic utilitzat o la qualitat ortogràfica i expressiva de l'escrit, per exemple, mostra el grau de cultura i les habilitats comunicatives (aquesta darrera habilitat és, avui dia, molt valorada en qualsevol feina).

Un currículum coherent transmet una imatge d'equilibri, un currículum de qualitat traspuja autoestima i realça la qualitat de la nostra feina.

8

Argumenta és un projecte dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya i Universitat de Vic), que han dirigit els serveis lingüístics de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Argumenta ha tingut el suport de la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Educació i Universitats i la col·laboració de la Secretaria de Política Lingüística del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

La unitat 21 d'Argumenta ha estat elaborada per Xènia Gaspar Blancafort. L'edició d'aquesta unitat s'ha tancat a l'octubre de 2006.

Si voleu citar aquest material podeu fer-ho de la manera següent:

Serveis lingüístics de la UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV, UOC, UVIC. *Argumenta* [en línia]. Barcelona: octubre 2006 [Data de consulta: dd-mm-aa]. Unitat 21. He de fer un currículum. Disponible a: <<http://www.uab.cat/servei-llengues>>.

Els continguts d'Argumenta estan subjectes a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 de Creative Commons.

